

INFORME

Impacto do peche da fronteira do Miño
pola crise da COVID 19

PROVEDORA / VALEDORA
DA **CIDADANÍA TRANSFRONTEIRIZA**
Eurocidade Cerveira Tomiño

Interreg
España - Portugal

Fondo Europeo de Desarrollo Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

UNIÓN EUROPEA
UNÃO EUROPEIA

CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO

INTRODUCCIÓN

A Valedora Transfronteiriza Cerveira-Tomiño ten por función <<garantir a defensa e a consecución dos dereitos e intereses particulares dos residentes de Vila Nova de Cerveira e Tomiño como cidadáns europeos transfronteirizos perante os órganos e servizos municipais dos Concellos de Vila Nova de Cerveira e Tomiño>>.

A Valedoría foi creada en 2017 no marco do proxecto Axenda estratéxica de Cooperación Transfronteiriza Cerveira Tomiño cofinanciado ao 75% pola convocatoria INTERREG VA POCTEP, fondos FEDER da UE. A iniciativa enmárcase nas accións de “dinamización da axenda estratéxica” e, especificamente, nas dirixidas á promoción da participación pública transfronteiriza. Desde o 1 de xullo de 2017 son as súas titulares: a galega, Zara Pousa Arbones e a portuguesa, María de Lurdes Guerreiro Pereira Cunha.

Segundo a Carta que rexe o seu funcionamento, a Valedora exerce as súas funcións mediante queixa, reclamación ou por iniciativa propia, relativamente a feitos que por calquera modo ou forma cheguen ao seu coñecemento e xustifiquen a súa intervención tendo, entre outras competencias:

- a) Recibir queixas, reclamacións e suxestións relativas ás relacións transfronteirizas entre os Concellos de Vila Nova de Cerveira e Tomiño;
- b) Emitir informes, recomendacións e suxestións no ámbito das súas competencias, enviándoos ao Comité de Xestión Estratéxica Cerveira-Tomiño.

Interreg
España - Portugal

Fondo Europeo de Desenvolvemento Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO

Na súa traxectoria, as Valedoras teñen desenvolvido unha axenda de contactos e reunións con diversas entidades sociais e unha liña de divulgación das súas funcións a través dos medios de comunicación, da organización de eventos e da web da Eurocidade, que recolle un apartado específico de información sobre a institución, a súa Carta constitutiva de funcionamento e o procedemento de acceso: <https://eurocidadecerveiratomiño.eu/valedoras>

En decembro de 2018, as Valedoras emiten un Informe de recomendacións para a eliminación das barreiras á mobilidade transfronteiriza infanto-xuvenil, un dos principais atrancos para a aproximación das poboacións e para a supresión das dificultades físicas e psicolóxicas que implican as fronteiras. O informe, presentado en febreiro de 2018, ten unha grande repercusión e propicia que a Comisión Europea e a Asociación Europea de Rexións Fronteirizas (AEFR) definan en 2019 posibles alternativas a este problema no seu programa B-solutions.

O Observatorio Internacional da Democracia Participativa (OIDP) recoñece en 2019 a Eurocidade Cerveira-Tomiño como Boa práctica en participación cidadá pola experiencia das Valedoras.

Interreg
España - Portugal

Fondo Europeo de Desenvolvemento Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

UNIÓN EUROPEA
UNÃO EUROPEIA

CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO

O PECHER DA FRONTEIRA POLA CRISE SANITARIA DA COVID 19

A evidencia de antecedentes históricos comúns entre Galicia e Portugal correspóndese coa vizosa relación social, económica, administrativa e comercial actual, onde novas entidades locais transfronteirizas como a Eurocidade Cerveira-Tomiño ou a AECT Rio Minho promoven a aproximación de poboacións separadas polos escasos 200 metros de anchura do río Miño, contribuíndo á construción de eurociudadanía e de “zonas francas sociais” con maior igualdade e mellor calidade de vida.

A veciñanza ven acompañando con simpatía estes procesos institucionais tal como se constata na boa valoración sobre a cooperación transfronteiriza recollida na enquisa realizada en 2018 na nosa Eurocidade:

(<https://eurocidadecerveiratomiño.eu/wp-content/uploads/2018/08/enquisa-servizos.pdf>).

Neste contexto, o peche de fronteiras decidido durante a crise sanitaria provocada pola COVID19 veu alterar radicalmente, como nunca nos últimos 30 anos, a vida dos habitantes do territorio fronteirizo galego-portugués, tronzando literalmente pola metade a súa realidade cotiá.

Pretendendo recoller e transmitir todos os prexuízos causados, as Valedoras artellaron diversos mecanismos de recollida de información que permiten agora resumir a casuística da afectación do peche da fronteira sobre un territorio cuxa realidade social xa trascendeu, conforme a lóxica da convivencia europea, a división artificial da pertenza a dous estados membros da UE.

As informacións foron recollidas por testemuños persoais, novas publicadas en prensa, casos recibidos por mail e respostas a un cuestionario (anexo) publicado no facebook da Eurocidade Cerveira-Tomiño entre o 28 e o 31 de maio de 2020. Temos identificados ata agora máis de 250 casos particulares de persoas directamente prexudicadas.

Interreg
España - Portugal

Fondo Europeo de Desenvolvemento Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

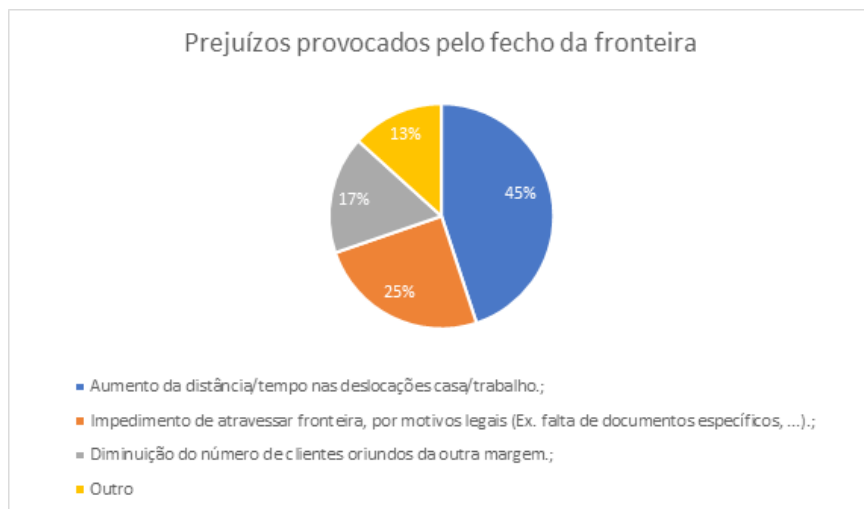

CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO

O peche da fronteira: unha desfeita para a cidadanía transfronteiriza

As testemuñas e informacións recollidas permiten concluír que dous meses de peche da fronteira teñen suposto unha grave alteración da vida cotiá da poboación do territorio das ribeiras do Miño con implicacións moi negativas para o desenvolvemento da súa actividade económica e social.

Entre os principais prexuízos referidos, pódense destacar:

1) Alteración da actividade laboral para os traballadores transfronteirizos polo incremento de distancia, tempos e custos de desprazamento necesarios para acudir ao posto de traballo, por mor da limitación de pasos fronteirizos, con especial repercusión negativa do peche da Ponte da Amizade entre Goián-Tomiño e Vila Nova de Cerveira.

2) Negativos efectos económicos, tanto pola limitación das relacións laborais e comerciais, con redución de ata un 70% de clientes, perda de empregos ou dificultade de suministros en determinados negocios, como polos custos extraordinarios derivados dos desprazamentos ata o único paso aberto ou pola necesidade de alugar residencias provisionais.

Interreg
España - Portugal

Fondo Europeo de Desenvolvemento Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

UNIÓN EUROPEA
UNÃO EUROPEIA

CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO

3) Imposibilidade de uso de servizos de carácter esencial, ben no ámbito educativo (escolarización) ou sanitario (consultas médicas e veterinarias), ubicados do outro lado da fronteira.

4) Indispoñibilidade de servizos ou equipamentos de carácter deportivo, comercial ou cultural accesibles do outro lado do río.

5) Graves dificultades para relacións e coidados familiares (familias separadas, persoas maiores desatendidas,...).

Entendemos que estes resultados, unidos a outros documentos de análise como o estudo do Impacto socioeconómico da pandemia da COVID-19 no Territorio do Río Miño Transfronteirizo, realizado pola Universidade de Vigo para a AECT Rio Minho e a Deputación de Pontevedra, deben ser considerados polas autoridades locais, autonómicas, estatais e europeas para:

- diminuir de forma inmediata estes prexuízos,
- promover medidas de apoio e recuperación específicas para o territorio e
- adoptar mecanismos de funcionamento singular das Eurocidades que eviten no futuro situacións tan absurdas e prexudiciais como as experimentadas nesta crise.

Eurocidade Cerveira-Tomiño,
11 de xuño de 2020, 16º aniversario da apertura da Ponte da Amizade

Interreg
España - Portugal

Fondo Europeo de Desarrollo Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO